

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyett 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Darwin törvényei és a közigazgatás.*)

A Darwin által a szerves életre nézve fennálló és élelemül megkutatott természeti törvények napról-napra világosabbakká lesznek és szélesebb körű alkalmazást nyernek az élet és tudomány sok ágazatu viszonyaiban.

Alkalmazhatók a közigazgatásra is.

Darwin és követői bebizonyították, hogy a létező igen magos és kombinált szervezettel bíró állat- és növény-alakok igen egyszerű tökéletlen alakokból fejlődtek ki és ezen fejlődés ma is folyamatában van.

Az emberi történet is a fokozatos fejlődés tanát mutatja, hasonlóan a nyelvek átalakulásai s a tudományok összes ágazatai.

A fokozatos fejlődés a természetes és mesterséges kiválasztás által jön létre.

Ugyanis a természetes kiválasztás törvénye szerint azon szerves egyedek, melyek valamely előnyös szervi és életmódbeli tulajdonságra tesznek szert, a létérti küzdelemben inkább számíthatnak fennmaradásra és előnyös tulajdonságaikat az öröklés útján utódjaikra is átszármasztják.

A közigazgatásban ez megfelel az önkormányzati választási rendszernek és nepotizmusnak.

A mesterséges kiválasztás abból áll, hogy az értelmes kertész sok növény, a tenyésztő sok állat közül bizonyos megfontolt rendszer szerint választja ki az oly tulajdonságokkal bíró egyedeket, a mely tulajdonságok kitűzött céljainak megfelelnek, ezeket tenyésztési és öröklés útján az előnyös tulajdonságok a természet által állandósíttatnak.

E rendszer megfelel az állami közigazgatás-

*) Közigazgatásunk kérdésében irt cikkeink nyomán ez az első cikk, mely új nézeteket hangoztat. — Habár ezek egy részét nem tartjuk elfogadhatónak, — elég érdekeseknek ismerjük el arra nézve, hogy az érdeklődőket figyelmeztessük. Szerk.

nak, mely szintén a nepotizmus által sarkon követetik.

A két rendszer között a különbség az, hogy a természetes kiválasztás erőteljesebb, ellenállóbb egyedeket hoz létre, hosszú idő alatt; a mesterséges kiválasztás gyorsabban jut célhoz, de kevésbé maradandó virágházi életet teremt.

Maga a kiválasztás tehát megvan mindkét rendszernél, vizsgáljuk annak feltételeit általában.

Darwin szerint előnyös tulajdonok annál inkább jönnek létre, mentől nagyobb az elő-egyének száma.

Például az ó-világ continensén sokkal tökélyesebb állat- és növényalakok fejlődtek ki, mint az új-világban, Ausztráliában és a szigeteken, míg ezek magukra voltak hagyva, illetőleg csak nagy időközökben cserélték ki fajaikat. A jelenkorban, midőn a közlekedés által a létérti küzdelem a föld egész kerekén egybeolvadt, mintha egyetlen continensen történnék, a fejlődés is intenzívebb, mint valaha volt.

Ezen törvényeket a közigazgatásra alkalmazva az összes erőkből, illetőleg egyénekből, kik rendelkezésre állanak, kellene a legalkalmasabbakat, akár a természetes, akár a mesterséges kiválasztás (választás, kinevezés) útján tisztviselőkkül alkalmazni.

Az analogia megköveteli, hogy a közigazgatás államossítása esetében is fennmaradó autonóm testületek (megyebizottsági, közigazgatási bizottsági tagok, állandó választmány, jelölő és más bizottságok, továbbá a községi képviselőtestületek és ennek bizottságai) megválasztása alkalmával, valamint az országgyűlési képviselőválasztásoknál is a megválasztandó egyének kiváló sajtósági, egyéni tulajdonaik, tehetségök, jellemök, kiválóan megfigyeltessenek és hogy a tapasztalat szerint a be-

léjük helyezett várakozásoknak meg nem felelt egyének, az újabb választás alkalmával másokkal helyettesíttessenek.

Mindenki egyetért abban, hogy a hol választanunk lehet a szorgalmas (érdeklődő és munkás), a tehetséges (mivelt és természetileg megáldott eszű), a jellemes (igazságos itéletű, megvesztegethetlen és tiszta családi életű) egyéneket kell keresnünk, azokat vezetőinkül állítanunk, tiszteletünkkel körülvennünk, támogatnunk és ők bizonyára a szorgalmat, tehetséget és jellemet maguk részéről minden téren méltányolni fogják.

Hogy azt tegyék és nemcsak a többség, hanem a jobbak intencióinak megfelelőleg is kormányoztassunk, arra nézve a közönségnek egyetlen fegyvere van, melyet őrizve és használva, ura marad magának, — nem becsülve szolgávé aljasodik, és minden méltánytalanság elviselésére kényszeríthető.

Ezen fegyver a vélemény nyilvánítási szabadságának megőrzése és gyakorlása, a gyűlések, a választások alkalmával, szóval és szavazattal, a sajtóban tollal és az élet minden viszonyaiban őszinte bírálat gyakorlása által, röviden a szólási, gyűlekezési és sajtós szabadság.

Tiszteljük a meggyőződést! Az ellenvélemény kimondóját ne hallgattassuk el megfélemlítés, üldözés, szó-elvonás, csuffátetés által, hanem ha igazunk van, mutassuk azt ki tárgyilagos észökkel és így ki fog derülni mi az igaz, mi a jobb!

Sohol sem irnak és beszélnek annyit, mint az angolok hazájában, és sohol sem áll a jog hasonló tiszteletben, mint náluk.

Ha ellenkezőleg cselekszünk, elnyomjuk a szabadságot, mely a haladás szövetségese és utat

TÁRCZA.

Fürdői tárcza.

Előpatak, aug. 14.

Hol is kezdjem? Leírásom bizonyosan nem, mert azt ugy is mindenki tudja, hogy hol van és hogy milyen Előpatak.

Hát legelőször is konstátálom, hogy igen kedves és barátságos fürdő. — Az idén sokat panaszkodtak ugyan ellene, hogy a közönség nem olyan, mint a múlt években volt, meg hogy a cigányok is rosszak és a többi . . .

Az elsőért csakis azok okozhatók — a kik nem jöttek ide. Magyar ember kevés volt, annak nem jó magyar fürdő — elmegy Radagundba, Gleichenbergbe, Karlsbadba s aztán haragszik, hogy miért olyan rengeteg sok Előpatakon, meg Tusnádon — az oláh és zsidó.

Annyi igaz, hogy nélkülük nem is volna fürdőszámbe vehető ez a két hely.

A cigányok meg nem olyan nagyon rosszak. Csak addig ment nehezre — a dolog, míg összeszoktak. Mert a banda zöme abrudbányai, de van köztük enyedi is vagy négy. Tehát a banda megyénekbéli s márcsak azért is tartozó kötelességem megvédeni a renoméját.

*

Hogy kevésbé fád dolgokról írjak, — irok az asszonyokról. — Mintha Buziáson volna az ember, annyi van most itt. De a legkevésbé sem sápadtak, ellenkezőleg: virulók, üdők és jókedvűek.

A legtöbbször ismeretlenül is vonzó arcz, olyan pikáns

frimoresse, a melynek mosolygó vonásai az első látásra is meghódítanak.

Hogy sok szép nő van itt, azt elismerte Feridun bey, bucaresti török követ is, ki a napokban járt itt. Rendkívül rokonszenves, szives ember ez s nekünk magyaroknak, ritka jóakaró barátunk.

Egész tisztán beszéli edes hazai nyelvünket — s horrendum dictu! németül keveset tud — pedig Budapestben képviselte egy pár esztendeig a fényes portát.

A romániai celebritások az idén nem fordultak meg Előpatakon. A mi uraink közül Bethlen András gróf és Kemény Pál báró tartózkodnak itt állandóan családostul.

*

Bál és hangverseny — no az volt elég az idén. A táncmulatságok — a nagyobbakat véve — nem sikerültek úgy, mint az előző évek. Sokkal kedvesebbek voltak az aprók.

Például: összebeszélt öt ur, hogy jó volna estére egy kis táncz. Beszélték a zenebanda vezetőjével s szépen megalkuván, tudtul adták a közönségnek, hogy a ki estére tánczolni akar, sziveskedjék majd a nagyterembe beférni, ugy a hogy van, utcai toilletben.

S az a módszer mindig sikeresnek bizonyult.

Concert volt több is s főleg a gy-fehérvári tizenhárom éves Altman Leo hegedűhangversenye sikerült szépen, a melyen Gajzágó kolozsvári joghallgató is kitűnt magyaros czimbalomjátékával.

25 én vasárnap akarnak még egy művészi estélyt rendezni, — a mely körülbelül utolsó lesz ebben az időnyben.

Mint az ország majdnem minden részéből, ugy Enyedről is vannak itt vendégek. Így Fogarasi Albert

főiskolai tanár családjával s dr. Winkler városi főorvos. Megyénekbéli ember is van még egy néhány, — köztük Köblös Miklós fészolgabíró s Szócs József vizaknai polgármester családjával.

*

Szokatlanul korán beállt az ősz. Nálunk-felé még örvendünk a nyárnak, még javában izzadunk a nagy melegtől — s itt már a közelgető ősz előfutárjaival találkozunk.

Talán a miért nagyon erdős a vidék, vagy mert folyók és hegyek vannak közel — reggelenként hideg van — ősz hideg — s sokszor vékony köd libeg a fák csucsa fölött.

Ha meg-megindul egy kis szellő, zizegve hullanak alá a megsárgult levelek; hiában takarítják el őket nagy gondosan azonnal, mégis ott marad egy-egy s mutatja, hogy a nyár immáron haldoklik, — s bizony pár nap múlva vége a gyöngyöletnek, a fürdőidénynek.

— Nem sokára az sem lesz itt, kivel beszéljek, — mondja elkeseredetten, lepityesztett ajkakkal egy szép fiatal asszony a kisérőjénél.

Mert szeptember elejéig akar itt maradni!

Pedig Előpatak még szeptemberben is rendkívül kedves tartózkodási hely lehet.

A levegője is egészséges — s hát még a víz! Az a pompásan pezsgő savanykás ital, a mely annyi beteg embernek adta már vissza az egészségét.

S ha nem volna Tusnád — az „utó-kura“ megszokott helye, a mely — mint onnan jövők mondják — még épen nem mutatja a visszafelé menés képét, ősszel is sok vendége volna a mi fürdőnknek.

De így sokan bucsuznak már, a kiket vár — részint a fiaker-elméncz székely kocsisával — részint a zónás vasut . . .

Induljunk; partenza!

Vizaknai Sz. G.

nyitunk a zsarnokságnak, mely a hátramaradás, a korlátoltság, a visszaesés okozója.

A római császárság idejében, midőn Itália már nem volt képes szorgalmas, eszes és jellemes főtisztviselőket nyújtani, azok — még az államfőket sem véve ki — Kispániából, Galliából, Afrikából és Ázsiából vétettek és míg mindenünnen ki nem fogytak, megdönthetetlen volt Róma.

És midőn kifogyának, összeomlott a világ leghatalmasabb birodalma is, az erőteljes barbárok csapásai alatt.

* * *

Mivelhogy a választások mellett a demokratikus nepotizmus uralkodik, mely az éhez rokon-ságnak végtelen számát legalább egy szolgáló állomás sine cura-jába helyezni törekszik és a gyomrokat közebeddekkkel vesztegeti meg; a kinevezéseknél pedig a protectio, az aristocrazia és hatalom iránti szolgáléküségét mozdítja elő, a tisztviselők választásánál előforduló eljárást kell mindenek előtt szabályozni, valamint az autonóm testületek, bizottságok, képviselő választások véghezvitelét.

Ezen szabályozás nehéz, a közigazgatás vezetői rendszeres működésével oda fognak törekedni, hogy saját embereik által uralmukat megszilárdítsák és a hatalmi vágyuknak a közérdeket sok esetben fel fogják áldozni.

Visszaélések történnek a meghatalmazásokkal, melyek feltétlenül megszüntetendők volnának, a kijelölésekkel, hoi a törvény kijátszatik, a nyílt szavazással, midőn a szabad vélemény-nyilvánítás később a bosszu eszközei által sujtatik.

Ennek megakadályozása egy, talán sehol nem alkalmazott, de a siker kilátásával megkísérhető eszköz volna.

Ez abban állana, hogy minden tisztviselői állomás pályázati hirdetése, a jelölések megállapítása és mindennemű autonóm választás vezetése az igazságügyi kormányzat férfiái által volna eszközöltetendő, legyen akár állami közigazgatás, akár autonómia.

A bíróság törvényismerő, igazságszerető tagjaitól leginkább lehet elvárni, a visszaélések megakadályozását.

A törvényszékek elnökei a megyében előforduló választási és kinevezési visszaélésekről évenként elvi jelentőségű észleleteiket közölve a miniszteriummal, azok megakadályozása időnként a törvények és eljárás javítása által eszközölhető volna.

Mert visszaélés lesz, míg emberek lesznek.

A tisztviselők működésének ellenőrzése nehéz feladat. E tekintetben a sajtó tesz igen nagy szolgálatot.

A tevékenységi kimutatások alapján, hallottam, hogy valakit felfüggesztettek volna állásától, külfömben is azok alapján nem a minőség, hanem a munkamennyiség bírálható el, első sorban.

Célszerűbb volna ennél, ha a hivatalfőnökök tisztviselőikről conduitlistát vezetnének, melyben az egyes tisztviselők képzettsége, élettörténeti adatai lennének vázolva és évenként működésük osztályoztatnák a szorgalom, képesség és jellem tekintetében, kitűnő, jeles, jó és elégtelen jellel s annak alapján történhetné pontosabban a főispáni ellenőrzés is.

Az egyes tisztviselők saját működésükről hivatalfőnökeiknek és testületeiknek évenként jelentést, a hivatalfőnökökről fokozatosan felebbvalóik, úgy hogy a miniszterium előtt az összes tisztviselők működése és minősége évenként megfordulva s a kitűnőbb erőknek magasabb célokra alkalmazása, elhivatása, lehetőségessé válnék.

Mióta genialis ministereket ismerünk, azóta mindenki előtt világos, hogy minél magasabb egy állás, annál nagyobb szellemi képességek és magasabb hivatásuktól áthatott kiváló munkaerők szükségessé hozzák és az együttes fáradozás eredménye a haza felvirágzása lesz. Dr. W. A.

A megyei közigazgatási bizottságból.

Alsófehérmegye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én tartotta meg havi rendes gyűlését b. K e m e n y Kálmán főispán elnöke alatt. Az elnök az ülés megnyitása alkalmából bejelentette, hogy a pénzügyi igazgatás új berendezése folytán az eddigi kir. adófelügyelő helyébe a kir. pénzügyigazgató lépett, a gyűlésben először megjelent Popp György pénzügyigazgató meglepő szavakban ajánlotta magát a közig. bizottság támogatására, kijelentve, hogy nehéz és nagy felelősséggel járó működésében az állam érdekei megvédelem mellett — mindig az igazság fogja vezetni. Szavaira Csató alispán melegen üdvözölte a biz. új tagját és biztosította a közigazgatási közegek közreműködéséről. Ezután felolvastatott Tóth Sándor volt kir. adófelügyelő bucsulevele, melyben a bizottság eddigi támogatásáért köszönetet mond, melyre a bizottság volt adófelügyelő működésével szemben — elismerő köszönetét jegyzőkönyvileg fejezte ki.

Az alispán havi jelentésében megemlékezett a megyei tisztikarban lemondások folytán történt változásokról, a Nagyenyed és Tóvis között tartandó honvédségi gyakorlatokról, bejelentette az abrudbányai laktanya építésénél fölmerült azon nehézséget, hogy a talaj alkalmatlan volta miatt az alapozási munkálatokkal jóval lejjebb kell menni a tervezetnél, mely körülmény 6—7000 forint előre nem számított kiadással fogja a vármegyét terhelni.

Több vizügyi felelősségek elintézése után, a kir. pénzügyigazgató tette meg jelentését a júliushavi adózási eredményekről, mely szerint a múlt év végével fennmaradt adótartozás tett 584248 frt 32 krt, a f. évi adótartozásnak a három évnegyedre előírt része 541699 frt 51 kr s így a folyó évi III. évnegyedi esedékes összes adótartozás 1.125947 frt 83 kr, melyből leirattott a múlt évre 15183 frt 99 kr, a folyóra 982 frt 39 kr — 16166 frt 38 kr s így — helyesbített tartozás tett július hó végén 1.109781 frt 41 krt, ezzel szemben lefizettetett június hó végéig 199018 frt 38 kr, júliusban 25412 frt 42 kr, összesen 224430 frt 80 kr, mely a múlt évi hasonló időszak eredményénél 16169 frt 29 krral kedvezőbb. A július végéig fennállott 45748 frt 14 kr hadmentességi díj tartozásból a f. évben még csak 3941 frt 79 kr ronattott le; itt a befizetési eredmény a múlt év hasonló időszakánál kedvezőlenebb 3437 frt 14 krral.

Az adóügyi egyes előterjesztések és a megyei árvászeki elnököknek a megyei központi és városi árvászekék ügyforgalmáról való jelentései után, az építészeti hivatal főnöke tette meg havi jelentését, mely szerint az állami és megyei utak jó karban vannak, miben bizony része van a legjobb utmester a tartós száraz időjárásnak, mint később egy interpelláció tárgyalása közben kiderült s a gyulafehérvár-abrudbányai törv. h. uton a júniusi nagy esőzések által okozott rendkívüli károk is csak részben voltak helyrehozhatók, mely utvonalon folytonosan a megye közmunkaerőjével arányban nem álló munkát igényel. A Nagyenyed-abrudbányai új utvonalon is lassan halad tovább a kevés anyagi erő miatt. Az államépítészeti hivatal most terjesztette elő a f. évi közmunka előirányzatba felvett hidépítések és javításokról kidolgozott részletes miveleteket, összesen 40 hidről 15863 frt költséggel. A betervezett műszaki miveleteket a bizottság jóváhagyta és azok kivitelére, a versenytárgyalások megtartására az építészeti hivatalt utasította.

A királyi tanfelügyelő nagyobb számú államiskolai számadást referált s bejelentette, hogy a bizottságnak az alvinczi államiskola vezértanítója apáti Miklós állásától elmozdító fegyelmi határozatát közölte. miniszter ur végérvényesen jóváhagyta s így ez állás betöltése miatt kell intézkedést tennie.

A kir. ügyész jelentése szerint júliában az enyedi kir. jbirósági fogházat kivéve, a gy. fehérvári kir. törvénzéki és a többi járásbirósági fogházaknál a foglyok létszámában apadás mutatkozott; rend, tisztaság és élelmezés mindenütt teljesen kielégítő volt.

Dr. Magyarai Károly beteg megyei főorvost dr. Boecz József tiszteletbeli m. főorvos helyettesítette, kinek jelentése szerint a megyei lakosság egészségi állapota a lefolyt június hónapban nem volt kedvezőtlen. A betegségek között a bélhurut lépett fel tömegesebben, sőt néhány községben vérhassá is fajultva, kisebb járányt képezett. Diphteritis 7 eset fordult elő. A megyei kózkórházban július havában ápolattott összesen 62 beteg. — A főorvosi jelentéssel a gyűlés végetért.

TANÜGY.

A helyi állami polgári leányiskolában és női kézimunka tanfolyamon az 1889/90 iskolai évre a beiratások szeptember 1—4 napjain, a felvételi javító és pótvizsgák nevezett napok délutánján tartatnak meg, a tanítás 5-én délután 2 órakor kezdődik. A polgári iskolai növendékek beiratás alkalmával 2 frt tan- és 50 kr. beiratási díjt fizetnek, szegénysorsuknak a tandíj elengedésre szegénységi bizonyítványt szolgáltatassanak be. A 12. évet betöltött növendékek orvosi bizonyítvánnyal tartoz-

nak igazolni (1887. évi XII. t.-ez.), hogy újra oltást vagy legközelebbi öt év alatt valóságos himlőt állottak ki. s 12 évet el nem értek azt igazolják, hogy sikeresen be vannak oltva.

Nagyenyeden, 1889. évi augusztus 22-én.

D a n c s S a m u, igazgató.

A helybeli városi elemi leányiskolába a beiratások szeptember hó 1—4. napjain eszközöltetnek a leányiskola helyiségében. Beiratási díj 50 kr. Első félévi tandíj 2 frt, szegénységi bizonyítvány mellett a tandíj elengedtetik.

Nagyenyeden, 1889. aug. 24.

D r. B a r t ó k G y ö r g y, igazg.

A kolozsvári belvárosi ev. ref. leányiskolában az 1889—90. iskolai év szeptember 5-én veszi kezdetét. A beiratások szeptember 1-től 5-ig tartanak. Fűtés és beiratási díj 2 frt 50 kr, tandíj havonként I. II. osztályban 50 kr, III. IV. osztályban 1 frt. V. VI. osztályban 2 frt.

Az iskola b. farkas utcában, díszes palotaszertű épületben van elhelyezve, melyet egyházunk nemes áldozatkészséggel emeltetett a régi, kised épület helyében. Az iskola egészen a kor kivánalmainak megfelelő s a magasabb igényeket is kielégítő berendezésű; tantermei magasak, szellősek és világosak s egészen újból vannak beburkolva, taneszközökkel ellátva; tágas, befásított udvara, díszes lépcsőháza és zárt folyosói alkalmas játszó helyül szolgálnak szünetek alatt a gyermekeknek. A rendes tantárgyak közé föl van véve a német nyelv tanítása a III-ik osztálytól kezdve, a német társalgás pedig német társalgónő segédkezése mellett az I-ső osztálytól kezdve. Nem kötelezett tantárgy a farancia nyelv és a zongora, melyekért külön, mérsékelt díjat fizetnek a növendékek; ezen két tantárgy tanítására külön farancia es zongora tanítónő van alkalmazva. — Vidéki növendékek benlakására is fölvetnek a benlakó növendékek két — esetleg három benlakó tanítónő felügyelete alatt állnak.

Kolozsvár, 1889. augusztus hó.

S z á s z D o m o k o s, V a d a s Z s u z s á n n a, mint az isk. felügyelője. igazgató tanítónő.

A z á l l a m i k ö z é p - p a r i s k o l á b a n (Budapest, VIII. kerület, Népszínház-utca 8. szám) a beiratások szeptember hó 2-től 10-dik napjáig tartatnak.

VEGYES HIREK.

— **Ő Felsége a király születés napját** kegyeletesen ünnepelte meg Nagyenyed városában. Megelőző este a város ki volt világítva, a tűzoltó zenekar a fényesen kivilágított város ház előtt a nemzeti himnust eljátszva, körmenetben járta be a piacot, azután a lakosság nagy számától kísérv a polgármesterrel élén az alispán lakása elé vonult, hol a polgármester meglepő hangon adott kifejezést, a polgárság ő Felsége iránti tántoríthatlan hűsége és ragaszkodásának. — A születésnap reggelén a megyei tisztikar, városi tanács és az összes állami hivatalok az alispán előtt tolmácsolták hódolatteljes jó kívánatukat. A város templomaiban ünnepélyes istentisztelet volt, melyen a városban levő összes hatóságok testületileg és a díszben, kivonult honvédség résztvettek.

— **Szent István király ünnepe** a helybeli róm. kath. egyházban fényesen tartott meg. A múlt számunkban jelzett egyházi zene számok, Borsai Samu zenetanár vezetése alatt igen jól sikerültek.

— **A folyó hó 16-iki honvédségi előléptetések** során a helyben állomásozó két honvédszázalój köréből szentbenedeki O r g o n á s Zsigmond őrnagy ezredessé, K a n a b é Ferencz II. oszt. százados I. oszt. századosá, O p r a Ferencz főhadnagy II. oszt. századosá, K i s Ferencz hadnagy főhadnaggyá és R é t h y Zsolt hadapródtiszthelyettes hadnaggyá neveztettek ki. — Fogadják mindnyájan őszinte szerencsekívánatainkat.

— **Főtiszt. Dr. Jánossy Demjén ur,** a magyar minorita rend főpappja és főnöke folyó hó 23-án városunkba érkezett. Üdvözöljük őt körünkben.

— **A debreczeni dalegylet meglepő hangu átiratot** intézett szerkesztőségünkhez, melyben főleglmitve, hogy erdélyrészi hangverseny körútját, melyben mindenütt a legigazabb testvéri szeretettel, őszinte magyar barátságga találkozott, feledhetetlen emlékként őrizi meg, hálás köszönetet mond a sajtónak az egylet érdekében kifejtett szolgálatukért.

— **EMKE szamosújvári közgyűlésére** a jelezte-kezesek határideje folyó hó 25-ig meghosszabbított. A jelentkezések az Emke. szamosújvári választmányához intézendők.

— **A rom. kath. statusgyűlésre** a bányavidéki esperesi kerületben világi képviselőül Lukács László és Dregán János lettek megválasztva.

— **A forró száraz idő vidékünkön** is mind nem akar engedni s most már a bő szütrehez közt reményeinket is megsemmisíti, a szőlő szeme apró és nedv nélküli maradván.

hó 28-tól
Budapest
dása mell
esti 9 óra
órakor, B
10 óra 25
—
ünnepély,
értékes díj
tehát a di
Enyed volt
ott állhat
nehogy a
azonban n
dalkör tag
díjat va
raink az
bankettet
mindenki
—
jó s ez lesz
s így jute
figyelmébe
tisztában
résztan csü
a p i a c
sem kapn
bővölködő
—
jöhírű kol
között üzle
—
Uran
egy oly fé
szeretni.
Fele
Nagy
talan, miv
nem enged
szegény k
küzdelet n
kegyetlen
halotti kos
—
Nagy
kámna
kezemb
ön engem
tendős ha
vendek, h
tekinteni
hogy ünne
—
Azt
hogy min
tekintetek
miért kié
hogy én
a két kato
insultálni
Még nagy
bántak.
—
Oh,
észravenni
megfigyelt
—
Ne k
unokámat
kaptam me
mily borzas
én időmben
—
Es m
helyett véle
—
Mi B
hivatalnok
Böske nem
különb
—
A ne
éves angy
szöke, av
ságit csök
bizonyítja
a legtöbb
jetek jó p

ujra oltást vagy állottak ki, a 12 sikeresen be van... 22-én. in u. igazgató. i leányisko- 4. napjain eszkö- iratási díj 50 kr. onyitvány mellett ö r g y, igazg. i ev. ref. leány- mber 5 én veszi 5 ig tartanak. kr, tandíj havon- stályban 1 frt. otaszertű épületben áldozatkészséggel Az iskola egészen agasabb igényeket asak, szellősek és butorozva, tanesz- diszes lépcsőháza lgalnak színekét gyak közé föl van ztálytól kezdve, a egédkezése mellett ezett tantárgy a külön, mérsékelt antárgy tanítására n alkalmazva. — s r a i s főlvé- esetleg három Zsuzsánna, ató tanítónő. olában (Buda- zám) a beiratások atnak. napját kegye a. Megelőző este nekár a fényesen ymnust eljátszva, a lakosság nagy az alispán lakása ngon adott kifeje- orithatlan hűsége ggelén a megyei lami hivatalok az b kívánatukat. A etlet volt, melyen eg és a díszben, a helybeli róm. A mult számunk- Samu zenetanár gi előléptetések dzászlóalj köréből rnagy ezredessé, oszt. századosá, századosá. K i s s h y Zsolt had- ki. — Fogadják tat. n ur, a magyar 23-án városunkba eg hangu átiratot főlemlítve, hogy en mindenütt a gyar barátságaj meg, hálás kö- eköben kifejtett lésére a jelent- szabbított. A választmányához e a bányavidéki ukács László és on is mind nem ez kötött remé- apró és nedv

Gyorsvonat. Predeal és Budapest között folyó hó 28-tól kezdve egy külön gyorsvonat fog az eddigi Budapestről Bolozsvárig közlekedő gyorsvonat fennmaradása mellett közlekedni. Ezen új gyorsvonat indul Pestről esti 9 óra 30 perczkor, érkezni fog Kolozsvárra reggeli 6 órakor, Brassóba d. u. 2 óra 15 pkor. Kolozsvárra éjjel 10 óra 25 pkor és Budapestre reggel 7 óra 10 pkor.

Ünnepelt dalárda. Lezajlott a szegedi dalár- ünnepély, a dalárzók haza siettek, megterhelve egy-egy értékes díjjal, mert az idén mindeniknek jutott egy-egy, tehát a dícsőségbe! mindeniknek kijutott b ő v e n. Csak Enyed volt itthon, nem adott magáról életjelt, pedig most ott állhatna a koszoruzott dalárok sorában, azonban — nehogy a késő ébredésre bánat következzen. — Kolozsvár azonban nem busul, hanem fényesen fogadta a kolozsvári dalkör tagjait, kik a dalár versenyről az országos e l s ő d i j a t vitték haza. Mi bezzeg megelégednénk, ha daláraink az 5-ik avagy 6-ik díjat hoznák is haza; olyan bankettet rögtönöznek, hogy ennek tudom az első díjat mindenki oda itlélné szívesen.

Beküldetett. Vátosuk t. rendőrkapitánya több jó s czélszerű rendelettel lepte meg a — rendetlenkedőket s így juta nekem is eszembe, hogy (többek nevében) figyelmébe ajánljam a — d i n n y e á r u l ó h e l y tisztában-tartását, — illetőleg a dinnyehaj- s magtömeg részint csöberekben erjedését, részint deszkán szárítását a p i a c z o n! — Mert bizony a kolera-bacillus sehol sem kapható olesőbban, — mint a sárgadinnye-hulladékban bővölköző sátrakban! — E g y d i n n y e k e d v e l ő.

Figyelmeztetjük olvasóinkat F a r k a s Antal jóhírű kolozsvári műkertésznek lapunk hirdetési rovatában közölt üzenetét ajánló hirdetésére.

CSARNOK.

Oh ezek a nagy mamák.
Pollaasek Laura után B S

III. A h u s z é v e s B ő s k e .

Uram! Sorsom el van döntve. Nagymama győzött, egy oly férfinék kell kezemet adni, a kit soha se fogok szeretni.

Feledjen el engemet!

Nagymama nagyon önző. Befolyása szülőimre határ- talan, mivel a vagyon mind az övé. Ez a nagymama tehát nem engedi meg, hogy önt életársul! választhassam; a szegény hivatalnok nem kell neki. En pedig az örökös küzdést meguntam. Oh, ezek a nagymamák borzasztó kegyetlenek! Meglátja, hogy mennyasszony-koszoru helyett halotti-koszort tesznek fejemre!

IV. A h a t v a n é v e s R ő s k e .

Nagyon tisztelt Uram! Ön merész vala, Böske uno- kámnak egy szerelmes levelet küldeni, a mi szerencsére kezemhez jutott. Nagy érdeklődéssel vettem ki belőle, hogy ön engemet „megpápaszemezett sárkánynak” és „százese- tendős harisnyának” nevez. Szép! Különben nagyon ör- vendek, hogy az öreg pápaszemének „sikerült terveit át- tekinteni és a száz éves harisnya kötés annyi időt hagyott, hogy önnek még kiálltsam utlevélét.

Azt hiszi talán, hogy már nem vettem rég észre, hogy minden este ablakunk alatt szaladgál, sentimentális tekinteteket fölvetve? Vagy azt hiszi, hogy nem tudom, miért kisér az utcán minket mindig? Es azt hiszi végre, hogy én nem tudom miért kötött ki ön a multkor azzal a két katonával, azt adván okul, hogy azok minket akartak insultálni? Ön unokám szemében mint hős akart feltűnni. Még nagy szerencse, hogy önnel e katonák gyorsan el- bántak.

Oh, ha azt hitte ön, hogy mind ezeket nem fogom észravernni, akkor nincs önnek sejtelve egy jó nagymama megfigyelő oltalmáról!

Ne képzelje azt, mintha nem tudnám, hogy Böske unokámat bűnös levelezésre rá erőszakolta. Tudja-e, hol kaptam meg leveleit? Unokám kalapja béléseben! Oh mily borzasztó a mai fiatalok erkölcsisége! Bezzeg az én időmben ilyen nem fordult elő!

Es most, fiatal barátom, engedje meg, hogy unokám helyett vélezzőljak:

Mi Bösket sem egy éhezőnek, sem egy vagyontalan hivatalnoknak nem szántuk. A meddig én élek, addig Böske nem lesz az öné. A vagyon fölött én rendelkezem, különben fiam mindig tanácsomat követi.

A szerelmes levél.

A nő emancipatio kérdése az, miről a tizenégy éves angyal, — az anyakönyv szerint számítom — legyen szöke, avagy barna, egyaránt ábrándozik, minek jogosult- ságát csókokkal — s ez a leghatalmasabb argumentum bizonyítja be engedelmes férjének az ifjú menyecske: mit a legtöbb nő végre haj, — nem igazam van-e? beszél- jenek jó papák, kiknek szelid, engedelmes, szép nőtök

van, mig minden kívánságát teljesítitek; — s ez az a miért legszívesebben előlkezdené életét a 80 esztendő nagymama, — de csak azon időnél, mikor már férjnél volt, hogy ne kelljen a férjkeresés fáradságos útját még egyszer átbanducálnia, mert hát az emantipált hölgy is csak asszony marad; szive női szív, arra teremtve, hogy szeressen és szerettessek, hogy lángoljon, imádjon, s vi- szont imádtassék.

Hisz a férjek — pardon a férfiak! — is szeretnek, ha nem is oly kitarással, mint a nők; miért ne tehetné mind ezt éppen így a nő, ha emancipált?

Azok a szöke és barna kis angyalok, nem akarják elhinni, hogy a szerető rsb, — nem ura önmagának, gondolatának, érzelmeinek, kevésbé az, ha férj, s még kevésbé, ha egy nem emancipált hölgy férje is, még akkor sem. — ha nincs papucs-kormány alatt.

A fiatal menyecske azt nem tudja elképzelni, hogy követelhet magának térbeli fensőbbiséget a „kicsi tata”, mikor azt sem bírja felfogni, mit ért ő az egyenjogúság alatt! (Az igazat megvalva, ez nehéz feladat is!)

A nő, ki urnője (szóul-szóra) urának (képletes ki- fejezés) avval nem tud tisztába jöni, minő jogon gyakorolnak oly nagy felsőbbiséget a férjek nejeik felett?!

A nagymamák még azt nem tudják felfogni, miért ne imádkozná, ne szerethetné a férj nejét — az emanci- pált nőt — sokkal inkább, miért ne engedelmeskedhetné neki még sokkal inkább akkor; a drága főcske gondör frufruival miért ne lenne még ábrándosabb; ha a csillagok pályáját számítja, a hófehér karok még ingerlőbbek, ha a mindennapi élet terheibe markolnak; az angyal arez még vonzóbb, ha munka s nap barnította homlokán oly szép barázdákat von a gond, mint az övéken az idő; a junói termet, miért ne volna még isten is, ha vállain egy vilá- got emel, mint most egy család terheivel, s miért ne volnának csókra termettek azok a kis rózsapiros eperajak, ha egy vádlottat védenek; miért ne volna igazóbb a csil- lagfényű szem sötét éjjelével, ha benne a szerelem mellett harezvagy is csillogna?!

— Oh az emancipált nő — mondjuk, ezek — még szenvedélyesebben, de öntudatosan szeret, imádni fogja, a kit akar; elmondhatja a mit szive érez, s nem fél a megítéltéstől, hisz ő maga is bírő lehet! (A szegény férfiak! . . .)

* * *

Jólán k. a. is volt tizenégy éves, — egy kissé rég volt az igaz — ő is foglalkozott az emancipatio kér- désével. Szép, művelt, kedves leányka volt, mindenki szerette, ő azonban válogató volt. Az idő haladt, a leány fejlődött, sokkal, sokkal szebb lett mind eddig, hisz lelkét nem nyugtalaníták az érzelmeik nyugodtan feslett ki a bimbó. Aztán jöttek a kérők is; sokan voltak a pályázók, köztük a falu érdemes kántora; mindeniknek adott aján- dékul egy új — különben igen csinos — kosarat. Ez alatt ez idő megérlelte az emancipatio gondolatát, elmul- tán emberi számítás szerint három „X”, de mi ez, az öröklésből? Mikor tehát belátta Jólán k. a. hogy a társa- dalom hajlandó patentirozni ez irányu számításait, nem kellvén többé senkinek az ő kosara; tanult és lön posta- mester.

Ez a pálya az, mihez az emancipált hölgyek leg- inkább vonzódnak. Talán nyugalmas? — nem hiszem; tehát könnyű? — éppen nem; talán jól van díjazva és futja a piperét, mert az emancipált hölgy sem maradhat hátra a divat terén? — az állam fizeti . . . de sok a hir, sok ujság jár a postán, sok szerelmes levél fordul meg a postamesternő kezén — ha nem is neki szól.

Jólán k. a. tehát postamesternő lön.

Nagyalunak érdemes kántora, a ki ekkor már szin- tén X-eket irt, még mindig érzé a szerelmet Jólán k. a. iránt az ő szívében.

Jólán k. a. emancipálta ugyan magát, de azért még is csak nő maradt, s gondolkozni kezdte — mint eman- cipált nő éles ésszel — vajjon egészen bolondság-e azon bibliai mondás: „nem jó az embernek egyedül lenni?” S minél tovább gondolkozik, annál inkább kezdi belátni, hogy egy kántor utóvégre is belső ember, nem csak az ecelében, de egy idő óta az ő fiatal szívében is.

Nem hagyá tehát hosszan epedni a kántoramat meghívá, azaz: meg-meghívá vacsorára, máskor ebédre, s a kántor igen ékes nyelven írott, hosszú levelére egy még költőibb és hosszabb levélben jelenté ki, hogy nem bírván zívének ellenállani: viszonzozza a megérdem- lett szerelmet.

A rektram szerelmes levelei minden nap jöttek Jó- lán k. a.-hoz, ki — miután az ujságokat áttanulmányozta, — szivrepedve olvasá, s arra egy „várom vacsorára” záradéku választ küldö.

Egyik nap egy levelet adnak fel „Majer Mari ő nagyságának”. Jólán k. a. a rektram ó-kori szarkalábjait ismeré fel a cím classicus vonásaiban.

A harag, féltékenység, sértett hűség és kíváncsiság rábírák Jólán k. a.-t., hogy megnézzé mi van abban a levélben? . . .

„Edes Mari Mama!

Az adósságomat, mivel tanuló koromból tartozom, megfizetem ha azt a vén csuf postamesternét elvehetem.

Tudja Mari mama kedves, milyen sok bajjal jár a házasság, bár legalább háza lenne. . . .”

Jólán k. a. mérgesen tépte szét a kantram levelét; s Mária néni hiába várja, hogy jöjjön a pénz. . . .

M e r c u r .

KÖZGAZDASÁG.

A fillokszera elleni védekezésről.

Most, midőn a fillokszera veszély váratlanul oly nagymérvűleg ütötte fel magát mentesnek hitt bérceink között egyesek kapzsisága s a kipróbált jó hazai fajú szőlőinkkel való meg nem elégedése miatt, — helyesnek találjuk Molnár Istvánnak, a budai vinczellér képezde igazgatójának érdekes cikkéből átvenni a következő részt:

A fillokszera ellen való védekezésben négyféle czélra- vezető eljárást szoktak már évek óta megkülönböztetni és pedig:

1. az elárasztást,
2. homoki művelést,
3. szénkénnel való gyéritést és végül
4. az ellenálló amerikai szőlőfajokkal való védekezést.

Tudja ezt már mindenki évek óta, hiszen már 8 év óta van e reális védekezési mód elfogadva.

En a másodikat a homoki művelést kivesszem a 4 közül, mert hiszen az nem védekezési mód; hanem a homoknak egy új kultúrággal való kihasználása, a mely- lyel mostani hegyi szőlősgazdáinkon segítve nem lesz. Ott a hol a homok legalább 75% a quarztartalommal bir, a fillokszerától biztosan mentes marad s az európai szőlő- fajok művelésére kitünően alkalmas. Még azok nézetét sem oszthatom ujabbban tett tapasztalatom után, — hogy a homoki szőlők termése a minőség tekintetében hátrább állana a legtöbb hegyi szőlőkénel; bár másrészt meg kell engednem, hogy tokaji s egyéb fiuomabb speciálitá- saink, a homok szőlőkben soha előállíthatók nem lesznek.

Ha tekintetbe vesszük továbbá, hogy immunusnak tartható alföldi homokterületeink, melyek venyigével be- ültethetők, — négyszögmerőteldekre terjednek, egy könnyű belátni, hogy Magyarország boraival — mint egykor bu- zával tette — képes lesz egész Európát ellátni s a mai állítólag 12 milliányi átlagos évi bortermelésünk már 20 év alatt meg is kétszereződhetik, feltéve, hogy lesz meg- bízható s alkalmas fajú ültetni való szőlőveszőnk, a mely- ben: mint értesülők évről-évre érezhetőbb lesz a hiány.

A védekezési mód, vagy mint jobban nevezhetnők, új gazdasági ág által tehát Magyarország arra lesz köz- gazdaságilag képesítve, hogy bortermelése nemcsak nem fog apadni, de nagyobbodni fog; ehöz azonban idő kell, mert mindaddig, mig tenyészanyagban szükség lesz, mig nagyobb birtokosok nem fognak a francziák mintájára nagyobb homoki szőlők telepítésére, addig a hegyi szőlők (talán már 6—10 év alatt) termése kimarad a nélkül, hogy a kis arányban telepített homoki szőlők termése által a hiánylat pótolható lenne.

A mi az elárasztást illeti, a mi ugy látszik urasá- godat legjobban érdekli, ez is oly védekezési mód, mely nem a jelenlegi hegyi szőlőket védi meg, hanem ez alkal- mas területtel és vállalkozási indusztriózus szellemmel bíró szőlőhegyi birtokost van inkább hivatva kárpótolni hegyi veszteségeiért.

Kétséget sem szenved, hogy Magyarországnak a mennyi tolyó és tó létezik kihasználatlanul, lehetséges lenne nagyon könnyen pár millió hektoliter bort ezen az uton is termelni. Itt aztán már nemcsak a nagy szőlő- birtokos, de — mint az Aude és Herault departamentben láttam — több kisebb kárvallott birtokos szövetezése is szép sikerre vezethet. Pótolja ugyanis az elpusztult hegyi szőlőkért s több jövedelmet ad holdjainkint két-háromszor, mint a hegyi szőlő adott.

Az elárasztáshoz szükséges feltételek között az első a kellő mennyiségű víz jelenléte.

Van e talaj természetéhez képest 10,000—90,000 köbméter vizünk, hektáronkint vagy nincs, ez a lenni és nem lenni kérdése. Az már másodrendű kérdés, vajlon duzzasztás által, tehát minden gép alkalmazása nélkül vagyunk-e képesek szőlőnket elárasztani, avagy gőzszivaty- tyu segítségével. Az előbbi mód kevesebb befektetést igé- nyel, mert a gőzszivattyu beszerzése — mi tekintélyes gsszegbe kerülne — eszik.

A második feltétel a talaj minősége. A teljesen sik fekvésű vagy sikra egyengetett terület talajának ugyanis bizonyos víztartó képességgel kell bírnia. Oly talaj, mely a vizet átterszi magán, nem lesz elárasztható, mert a reá eresztett vizet nem tartja meg.

E tekintetben nem kell ám a talajnak tiszta agyag- nak lenni, mert mint az általam látott sikeresen elárasztott

talajnevelés megkezdése kimutatta, a földolog, hogy a homok mint alkotórész, ne legyen több, mint a talajnak 25%-a. Így pl. Faucunel az elárasztás feltalálójának Gravesoni talaja áll 41.54% agyag, 46.69% mészkő és csak 11.77% homokból. Franchaud Verdier St. Laurent d'aigouzei talaja 30% agyagból 46.26% mészből és 23.12% homokból áll és még mindig kitűnő sikerrel elárasztható.

A leghasználhatóbb talaj, a mely alul kötormelékkel, kavicsréteggel, vagy murvát tartalmaz; mert ez a vízét gyorsulván csak átszűri.

E tekintetben láttam egy egyszerű kísérletet, mint kell a talajt átterestő képességére nézve kipróbálni. Egy négyszögöl területet körülveszünk 75 cm. magas és 50 cm. vastag földgáttal s azt megtöltjük vízzel. Eleinte minden talaj sok vizet elnyel; de később a vizet szépen állja, ha át nem eresztő. Ezt a próbát ajánlom mindenkinek megtenni, mielőtt a dologhoz fogni akar.

A mi a talaj elegyítését, gáttakkal, zsílipékekkel, gőzgépekkel ellátását illeti, ezek már technikai dolgok, melyek kivételét legjobb, ha kulturamérnököre bizzuk.

Egy további fontos dolog a megválasztandó szőlőfajok kérdése.

E tekintetben a francziák legalább már birnak tapasztalatokkal, mert 18 évi tapasztalat már valami és ez alatt sokan megfizették közülök a tapasztalati iskola tanpénzét. Ugyanis próbálták elárasztással művelni az Alicante Bouschet, Arramont, Corignane, Chasselas, Esp. r. Follé-Blanche, Grenaché, Morrastel, Oeillade és Petit Bouchet fajokat; ezen fajokból azonban csak az Arramont és a Petit Bouchet váltak be az elárasztás alá. a többi gyökereiken eryptomanicus betegségekben és felül Oidiumban rövid idő alatt kiveszett. — Nem is könnyű dolog oly fajokat találni, a melyek 40—60 napi víz alá helyezést eltűrni képesek.

E tekintetben — sajnos — nálunk még kísérletek nem tettek mindössze is csak 2 rosszul berendezett elárasztott szőlőt láttam hazánkban 2—4 hold területtel, a melyeket a napokban megismerve azt találjam, hogy a kadarka és csóka lesznek valószínűleg a legalkalmasabbak. Több mint valószínű, hogy legjobb hazai fajaink, u. m. a Furmint, Bakszóló, Ezerjő, Hossznyelű — a melyek tudvalevőleg a hetes eső alatt már chloroticus tüneteket mutatnak — elárasztás alá éppen nem lesznek alkalmasak.

Az elárasztott szőlő trágyázási kérdése bár másodrendű, de mégis elég fontos kérdés marad. Oly víz, mely kevés ásványi részeket hord magával, a talajt kilugozza; ennél tehát minden harmadik évben erős trágyázást kell alkalmazni; ellenben, hol a víz iszapos, sok ásványi részt hord, ott a trágyázás elég minden 5—6 évben.

A mi a berendezési költségeket illeti, itt a terület nagysága nagyot változtat a számadásban. Charut szerint:

10 hektár (20 magyar hold)	berendezése kerül	200 frankba.
20 "	" "	150 "
30 "	" "	100 "
50 "	" "	50 "

vagyis 100 magyar holdnál a berendezés holdankint már csak 25 krajczárba kerül.

A gép ára, gépész, tüzelő s egyéb ez üzemhez tartozó felszerelésekből egy hektárra 70 frank, vagyis összes költségül 35—36 forintot vehetünk fel, a rendes szőlőmunkálatot ide nem számítva. Egy hektár ily szőlő tiszta jövedelme az említett 2 bőtermő szőlőfaj művelése mellett 10 évi átlagban 1158 frank, vagyis 290 frt magyar holdankint.

Végül még szólnom kell az elárasztott szőlők tartóságáról, annál is inkább, mert egy tekintélyes hang egy felolvasásában azt említette, hogy az elárasztott szőlők Franciaországban derűre-borura pusztulnak. Ez nem áll, mert pl. Valz, St. Laurentban szőlőit 14 év óta árasztja

el; Reichnak 12 év óta elárasztott szőlője van Arles mellett és Fauchin szőlője nem kevesebb mint 17 év óta van elárasztás alatt megfelelő fajokkal és kitűnően tenyészik. (Folytatása következik.)

Felelős szerkesztőség:
DR. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.
Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Eladó
Nagyenyeden a csertörő sikátor és patak közti
kőházas telek
Értekezhetni Pattantyus Antallal.
1—3

HIRDETÉS.

Alólist tisztelettel tudatom, hogy Kolozsvárt a Belhid-utca 7-ik szám alatt több éveken keresztül a legjobb hirben álló Schültz és Farkas cég alatt ismert

műkertészeti cégemet továbbra is ugyanott,

de csak egyedül saját nevemen vezetem, a mire annál inkább bátor vagyok a n. é. közönség becses figyelmét felhívni, miután azon kényelmes helyzetbe jutottam, hogy egyedül rendelkezhetem (társ nélkül) s **ugy a helybeli, mint a vidéki** megrendelő közönség igényeit a legjutányosabb árban és a legpontosabban teljesíthetem és arról biztosítom a n. é. közönséget, hogy **üzletemben minden évszakban** ugy helyben, mint vidékre is szakavatott egyéni izléssel s a legújabb divat szerint mindennemű élő virágmunkák köttetnek és szolgáltatnak ki, u. m. csokrok minden alkalomra, koszorúk, virágkosarak, mellcsokrok, haj és ruhadiszek, Cotillion-csokrok feltűzhető alakokban is stb. **oly csinnal**, hogy egy fővárosi cég sem képes felülmulni; az árak olcsósága kizár minden versenyt.

Ajánlom továbbá igen nagy és jól berendezett

rózsá- és növény-telepemet

Feleki-utca 23. sz.

melyekről minden év koratavaszán **ÁR- és NÉVJEGYZÉKKEL** szolgálhatok a nagyérdemű közönségnek, melyeket kívánatra ingyen és bérmentve küldök, név és lakás jelzésével.

Tisztelettel

FARKAS ANTAL,

mű- és kereskedelmi kertész

Kolozsvárt, Belhid-utca 7. szám. Sürgöny-czim Farkas kertész Kolozsvárt.

KÖZPONTI SZÁLLODA

Budapesten, Kerepesi út és Kottenbiller-utca sarkán (a közp. pályaudvar áttellenében.)
Megnyitás augusztus 1-én.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt utazó közönség becses figyelmébe ajánlani ezen újonnan épült szállodát, mely minden igényt kielégítő és kényelmes modern berendezéssel, 70 szobával, fürdővel, villamos világítással, személyelhúzóval (lift) minden emeletre van ellátva s a legmértékeltetebb szobaáraink jegyzéké minden szobában ki van függesztve. Előnyös fekvésénél fogva a

KÖZPONTI SZÁLLODA

a legélénkebb közlekedési ponton van, a közúti vaspálya megálló helye előtt, két percznyire a központi pályaudvar áttellenében, minél fogva kocszi használata nem szűkséges a megérkezés vagy elutazáskor, a város minden irányába pedig olcsó társaskocsi-közlekedés van. Ezenkívül szállodánk Budapest legelőzségesebb pontján fekszik, gyönyörű kilátással és városi négyzetre.

Midőn még **kávéházunkat és vendéglőinket** ajánljuk a t. utazó közönség figyelmébe, előre is biztosítva tisztá. jó **italoknak** és **izes ételeknek** gondos kiszolgáltatásáról s igyekezni fogunk jó hírnevünket, melyvel mint vendéglősök bírnak, jövőre is t. vendégeink meglelégedése által fenntartani.

3—3 Budapest, 1889. július hóban.

Mély tisztelettel
Bucher és Höllrigi szállodások.

Magyar gőzcséplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

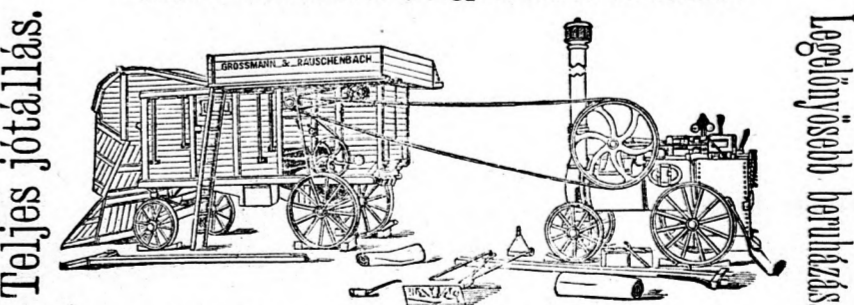
részvénytársulat elöl

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Gyár: Külső váci-út 7. BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp. indóházának megérk. kapujától 10 percznyi távolságra.
Lóvonatú vasút állomás.

Különlegesség:

szab. szeges rendszerű gőzcséplőgépek
legújabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

3¹/₂, 4 és (új) 6 lóerejű mozcsonyokhoz és mozcsonyokkal
Szénfűtésnél kell 200—250 300—350 ko. szén (fa aránylag) 14 óra a.
Szalmafűtésnél kell 5—7 5—7 kéve szalma 100 kicsépl. kévéndél
Cseplesi képesség 5—7000 7—10000 középnyagságu kéve 14 óra alatt
a magoknak legelőkélesebb kicséplése, kiűnő tisztítása és osztályozása mellett.

Verőléczes gőzcséplőgépek vaskerettel
6, 8 s 10 lóerejű fa-, szén- és szalmafűtési mozcsonyokhoz s mozcsonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elöl

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizárólag hazai gyártmányok.